

VÄXTBASERAT SVERIGE

Nyhetsbrev augusti 2022

Livsmedelsfrågor fortfarande politiskt högaktuella

Rysslands krig i Ukraina är nu inne på sin sjätte månad och är en humanitär katastrof. Förutom att skörda människoliv i strider och bombningar fortsätter kriget också att påverka tillgången till insatsvaror samt driver upp kostnaderna för el och livsmedel. Sammantaget slår det hårt mot såväl konsumenter som livsmedelsproducenter. Fram till början av augusti kunde inte några spannmål exporteras från Ukraina vilket har lett till att en global stegring av matpriserna. Inom OECD ökade priserna i juni med 13,3 % vilket enligt [DN](#) är den största ökningen på 47 år. Under juli månad ökade matpriserna med i genomsnitt 1,5 procent i Sverige enligt Matpriskollen, vilket är den näst högsta prisökningen på en månad som Matpriskollen har registrerat (bara i maj var prisökningen något högre). Livsmedelsfrågorna är därför alltså högt på den politiska dagordningen. I slutet av augusti träffade t ex statsminister Magdalena Andersson Norges statsminister Jonas Gahr Støre för att diskutera hur kriget påverkar energipriser och livsmedel samt hur länderna tillsammans kan fortsätta att stötta Ukraina. Statsministrarna konstaterade att spannmålsexporten från Ukraina behöver stöd för att hitta nya vägar över land för att få ut varorna. Sverige kommer bland annat att stötta rescEU med experter på logistik för att snabba på uppbyggnaden av solidaritetskorridorer, som framför allt går via Rumänien.

Mer växtbaserad kost lyfts fram som ett sätt att hantera inflationen

Fler och fler nyhetsartiklar tipsar oss konsumenter om hur vi kan tänka i mataffären för att mildra effekterna av inflationen. Eftersom animaliebaserade produkter är bland dem där prisökningar varit kraftigast börjar fler och fler peka på växtbaserade alternativ som ett både pris- och klimatvänligt alternativ, se t ex [DN:s](#) intervju med Johanna Andersson, dietist och kokboksförfattare, där växtbaserad mat framhålls som det smartaste för hälsan, miljön och plånboken.

Ny rapport lyfter fram potential i investeringar i växtbaserad mat och dryck

Boston Consulting Group har tillsammans med investeringsföretaget Blue Horizon släppt en [rapport](#) om potentialen i alternativa proteiner och konsumenternas inställning till sådana produkter. Rapporten visar att investeringarna i alternativa proteiner har ökat från 10 till 50 miljarder kronor per år, under de senaste tre åren, och betonar att varje investerad krona leder till större utsläppsminskningar än något annat alternativ. Enligt rapporten ökade de globala investeringarna med 124 % per år och en av de främsta drivkrafterna hos konsumenterna är att vilja äta mer hälsosamt. Rapporten visar också att en ökad oro för brist på livsmedel samt ökad insikt om livsmedelsproduktionens klimatpåverkan driver konsumentefterfrågan.

Hot om nationella regleringar för användningar av vissa livsmedelsbeteckningar

I Finland pågår det just nu en rättstvist angående användandet av "kött" i samband med vegetariska produkter. Företaget Pouttu har gett en del av sina vegetariska produkter namn där ordet kött ingår vilket har lett till att företaget har blivit tvungna att dra tillbaka vissa av sina produkter i Finland. Pouttu hävdar att domstolens beslut är orättvist eftersom det bara riktar sig till deras varumärke medan det i Finland och i EU finns andra liknande produktnamn som hänvisar till kött. Pouttu vill ha ett prejudikat och förtydligade i denna fråga, även om beslutet skulle vara negativt för dem. Nu ska Högsta domstolen besluta om att tillåta eller avslå begäran om överklagande. Vad gäller kött-benämningar så har det även lämnats in klagomål om varumärken Beyond Meat och Like Meat till Livsmedelsverket, Ruokavirasto, men inga officiella förfaranden har inletts ännu.

I Frankrike har tyvärr det nationella dekretet som förbjuder användningen av vissa beteckningar för andra produkter än köttprodukter antagits utan några ändringar i förslaget som många organisationer och medlemsstater invänt mot hos EU-kommissionen, inklusive Växtbaserat Sverige. Dekretet träder i kraft från och med den 1 oktober 2022. Förbudet omfattar endast produkter som tillverkas i Frankrike (med en resitperiod till slutet av 2023 för produkter som tillverkats före den 1 oktober). Produkter som lagligen saluförs i EU och importeras till Frankrike berörs inte av dekretet.

Uppdatering av de nordiska näringsrekommendationerna

Under augusti har kansliet lämnat synpunkter på delar av översynen av de nordiska näringsrekommendationerna. Konsultationerna omfattade frågan om A-vitamin och jod. Konsultation kommer att pågå även i september, medlemsföretag som har synpunkter på kommande kapitel (folsyra, kalcium, kalium, fetter och oljor samt Vitamin B5) välkomnas att lämna dem till kansliet. På Helsemyndighetens [hemsida](#) finns mer information om de olika kapitlen som ska besvaras.

Miljömålsberedningen på remiss

Miljömålsberedningens betänkande som tidigare har lämnat till regeringen är ute på remiss fram till den 19 september. Kansliet förbereder ett remissvar från Växtbaserat Sverige kan skicka in. Kansliet tar gärna emot inspel till remissvaret senast den 7/9.

Omställning till mer växtbaserad kost i P1 Sommar

Elin Röös, universitetslektor för energi och teknik på SLU, var en av årets sommarvärdar. Elin berättade om sina viktigaste insikter från hennes forskning och förklarade på ett pedagogiskt sätt hur utsläppen ser ut från olika livsmedel och hur vi bör äta och producera mat till en växande världsbefolkning utan att förstöra planeten. I programmet resonerar hon om vad vi som konsument kan göra, t.ex. äta mindre av vissa livsmedel och att politiken kan hjälpa oss konsumenter att göra mer upplysta val. Hon efterfrågar en mer aktiv politik för att styra hur vi konsumerar och producerar våra livsmedel samt skydda oss konsumenter från de marknadskrafter som tjänar pengar på att sälja onyttig och ohållbar mat som förstör miljön och gör oss sjuka. Elin lyfte fram att maten redan är kraftigt subventionerad idag genom matmomsen, specifika jordbruksstöd samt att EU ger pengar till att marknadsföra kött och att det därför inte borde vara några problem för politiken att lägga sig i konsumenters val genom att inte minst justera befintliga styrmedel.

Elin lyfte också paradoxen med att Sverige idag importerar så mycket livsmedel trots att vi egentligen hade kunnat klara oss bra på den vete, potatis och det kött som produceras inom landet. Elin betonade också vikten av att satsa på beredskapsfrågan vad gäller livsmedel, men inte med målet att vi ska vara självförsörjande då det är både dyrt och ineffektivt.

Sweden Food Arena lyfter växtbaserat som viktigt område för svensk livsmedelsproduktion

Sweden Food Arena har, efter dialog med företag och akademi, identifierat ett antal innovations- och forskningsfrågor som är av störst betydelse för branschen och lyfter det växtbaserade segmentet som särskilt viktigt. Arenan kommer arbeta för satsningar inom växtbaserat för att få fram ny kunskapsutveckling eller innovationssatsningar som gynnar många företag för att stärka hela näringen inom det växtbaserade segmentet.

Ny ordförande och vice ordförande för Klimatpolitiska rådet

Regeringen har utsett Cecilia Hermansson till ordförande för klimatpolitiska rådet i och med att rådets tidigare ordförande Johan Kuylenstierna utsetts till ny generaldirektör för Formas. Hermansson har varit vice ordförande i rådet sedan 1 januari 2021 och är docent och forskare i fastighetsekonomi och finans vid KTH samt har tidigare bland annat varit chefekonom vid Swedbank och ledamot av Finanspolitiska rådet. Björn Sandén, professor i innovation och hållbarhet på Chalmers, blir ny vice ordförande.

Kommande remisser och samråd

- Agricultural Promotion, lagförslag för översynen av Agricultural Promotion väntades till slutet av juni 2022. Men förslaget är försenat och ska publiceras efter sommaruppehållet.
- Common Organisation of Market Regulation, lagförslag gällande EU Marketing Standards förväntas publiceras i Q4 2022.
- EU Framework for Sustainable Food Systems, Sista svarsdag var den 21 juli, 2022. Kommissionens förslag till ramförordning är att vänta under Q4 2023.
- EU-kommissionen kommer att publicera lagstiftningsförslag om översynen av FIC och näringsprofiler under Q4 2022.
- EU-kommissionen förväntas presentera lagförslag om EU:s hållbara jordbrukssystem, skolmjölksstöd och offentlig upphandling under Q4 2023.
- EU-kommissionen förväntas presentera lagstiftningsförslag om gröna påståenden 30 november 2022.

Växtbaserat Sveriges inskickade svar på remisser och samråd finns uppladdade i styrelsens teamsyta. Tveka inte att meddela kansliet om någon av er skulle sakna åtkomst till teamsytan.

KONTAKTA OSS

KANSLIET@VAXTBASERATSVERIGE.SE

